

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedév. 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Timeo Danaos.

— november 14.

Az egyszeri uri embernek már nem akart se a szabó, se a csizmadia hitelezni. De hát azért a hittyes kocsinak elégánsan kellett volna öltözködni. Mit csinál ilyenkor egy okos ember? Megengedi a kocsiának, hogy a maga pénzén csináltasson magának sarkantyus csizmát. Ki van azonban kötve, hogy a bokáját csak akkor ütheti össze, ha a gazdájának van — jó kedve.

Nohát a honvédségnek csináltathatunk ágyut a magunk pénzén. De a honvéd tüzekeket persze nem lehet magyarul kommandirozni, — mert hát nincsen magyar tüzér iskola. Talán idővel ezt is megengedik, hogy állithassunk, addig azonban — átmenetileg persze — kerülő uton bár, de szerencsésen be lesz ültetve a német vezényszó a honvédségbe is.

Tudja Isten, rosszul esik, hogy nem tudhatunk mi immár örülni semminek sem. Vivmány! vivmány! ez a szó rezeget át Adriától a Kárpátokig, vagy ha jobban esik, Kárpátoktól az Adriáig. Honnan, hová rezeget, egy kutya. Hiába rezeget, mikor tudjuk, hogy akik ezt adták: Pitreich, Albori, Tisza, Chlopi milyen őszintén akarnak nekünk engedményeket tenni. Soha! ez is rezegett ugyanonnan ugyanoda. Most talán egyszerre belátták, hogy nekünk jogunk van követelni? Egy-

szerre csordultig telt az atyai szív irántunk szeretettel? Háromszáz esztendő a megmondhatója, milyen igaz ez.

Ugy áll a dolog, hogy tavaly 450 kis milliót zsákmányoltak az örökké éhes molochnak rajtunk. Zsirunkat, husunkat, vérünket vették el. De ez is kevés. A királyi játékszer még mindig kevés. Kérni már újabb áldozatokat nem mernek. Utóvégre nincs olyan hosszú, aminek vége ne volna. Most hát megengedik, hogy a királyi játékszeres ládácskába magunk ajándékozzunk olyan bábockákat, amiket befesthetünk nemzeti színűre.

Hát adjuk, hogyne adnánk. De sokkal szivesebben adnánk, ha azokat a mi jóakaróinkat: azt a kamarillát látnánk már a megdicsőültek fényes sorában. Mert ezek oda jutnak. Tudvalevő ugyanis, — hogy a balgáké a mennyeknek országa. Azok a jó urak azt hiszik, hogy most a boldogság mámorába fulva, oda adjuk nekik örömlükben mindenüket. Lerakjuk a fegyvert és az ellentállás minden eszközét.

Különben is hol az a honvéd-tüzérség! Láttá már valaki, milyen lesz? Az, hogy Tisza mondta? — Mondott már az az ur sok mindent. Igért — visszazitta. Még az sem bizonyos, hogy egyáltalában lesz-e honvéd-tüzérség? Nem illik, az igaz, így gyanakodni, de hát, sajnos, tudjuk, hogy kivel van dol-

gunk. Higyje meg Tisza István, mi jobban restelljük, hogy ilyen bizalommal kell lennünk a magyar miniszterelnök ígéretei iránt. De hát verba volant. Különösen az olyan emberéi, aki hivatásszerűleg üzi a „szálló ige“ gyártást.

Ez azonban nem akadályoz bennünket abban, hogy a kezünket a bugyellárisunkon tartsuk továbbra is.

Az obstrukció.

— november 14.

Valahányszor az ellenzék heves és erélyes ellentállásra készül, mindig előállnak azzal, — persze a kormánypárt részéről — hogy a felelőtlen ellenzéki végveszedelemben akarja dönteni az országot. Végveszedelem! Ez alatt persze az értendő, hogy a kormány kerül veszedelemben. A kormány mindig azonosítja magát az országgal. Az ő veszedelme az országnak is veszedelme.

Ha a kormánynak fáj a feje, akkor kormánypárti logika szerint fáj az országnak a teste. Minden ember tartsa kötelességének a kormány fejfájását enyhíteni, mert ezt tartják „odafönn“ hazafias dolgoknak.

A hazafiaság tudvalevően vak engedelmességből áll. Minthogy a kormány a vak engedelmisségben a legszélsőbb határokig elmegy, ennél fogva a logika örök törvényei szerint a kormány a legesleg-hazafiasabb ebben az országban.

De nehogy valaki azt higgye, hogy ez az engedelmisség a nemzetnek szól. A

A hálátlan.

— De ilyen arcátlan ember! — mormogta Serviet, azt a névjegyet olvasta, amelyet a hivatalnok behozott. — Bizonyos ön abban, hogy ez az ember velem akar beszélni?

— Igen, uram.

— Velem személyesen? Talán csak a hivatalt keresi?

— Nem, uram, önnel személyesen, magánúton kíván beszélni. Kivallattam már.

— Mondja csak, ugy-e, az ember körülbelül 35 éves?

— Körülbelül igen.

— Körszakállat visel? Széles vállu?

— Igen.

— Éa szemüveget hord?... csakugyan, az az. Mi az ördögöt akar tőlem? — Bosszúba be.

Szerviet, a biztosító társaság tehetséges, fiatal aligazgatója kíváncsian szegte szemeit az ajtóra, a látogató belépését várva.

Egész életének egyetlen sötét emléke volt csak s ha a Nicolas Rajou név eszébe utott, elementáris erővel jutott elő lelke

mélyéből annak e régi, sötét emlékek a keserűsége. Ez a Rajou volt az ifjúságának kérlelhetetlen szivosságu vampirja. Valamelyik pilanatnyi pénzzavarában fordult egyszer hozzá kölcsönért, persze uzsorakölcsönért. Rajou adott neki, de ettől az órától fogva menthetlen áldozata lett Serviet. Keményebb szívű embert képzelni sem lehetett, mint amint ez a Rajou volt, aki csodálatos leleményességgel tudta üldözni az adósait, halasztást nem ismerve soha, amit pedig a legridegebb uzsorások is adnak. Szerviet ifjúságát a Rajou név tette keserűvé. Az árvereztetete el ingóságait, az okozta Serviet családjának haragját és Rajou volt az oka, hogy Serviet egy előnyös házasságot füstbe ment. A leggonoszabb ellenséget jelképezte Szerviet emlékeiben Rajou.

Mialatt a hivatalnok az előszobába ment, hogy a jelentkező bebozsássa, Serviet önkéntelenül arra gondolt:

— Ha nem lennék bizonyos abban, hogy nem tartozom neki semmivel, csakugyan félnék ettől az embertől.

Nicolas Rajou félszegen, bátortalanul lépett be, zavarosan forgatta kezében a kalapját. Fizikailag alig változott meg nyolcz-

tíz év óta, a mikor Serviet-t utójjára látta. Hanem a régi, daczos gögje helyett ma csupa alázatosságot tükrözött a külseje, úgy hogy a Serviet önkéntelenül is megsajnálta.

— Foglaljon helyet, Rajou ur — mondta az aligazgató.

Rajou megindultan mormogta:

— Köszööm, Serviet ur, ön nagyon szeretetreméltó.

Aztán tovább beszélt:

— Jól megy a dolga, Serviet ur?

— Hát önnek még mindig olyan fényesen megy, mint az én időmben?

— Micsoda? fényesen? — kiáltott fel Rajou. — De hát nem tudja ön, mi történt velem? . . . nem mesélték önnek?

— Nem, mi történt?

— De hát, kedves Serviet ur, hiszen engem a szó szoros értelmében kifosztottak a hitelezőim. Végül oly rosszul ment az üzletem, hogy elárverezték. Mindenemet elliczítálták. . . . Azóta öt év múlt és én azt sem tudom, miből élek azóta. Mindenki nekem esett.

— Hát a barátai? — nem segítettek azok magán?

— Talán el sem hiszi nekem, Serviet ur, ha kijelentem, hogy sok embernek tet-

nemzet az utolsó tényező ebben az országban. Annak az érdekeit minden pillanatban el lehet ejteni, ha a felsőbb hatalmak kényelme így kívánja és ha a kormány zavartalanul terpeszkedni akar. Ez a magyar királyi hazafiasság volna az, amitől az ellenzéknek el kell némulnia, amikor harezra készül s az ország és a nép érdekeit védeni akarja.

Nem kisebb egyéniség, mint gróf Andrássy Gyula, egy igazi Andrássyutód volt az, aki éppen most megjelent könyvében kifejezésre juttatta azt, hogy minél szélesebb körre terjed ki a királyi hatalom s minél nagyobb befolyása van a kormányra, annál kisebb a kormány befolyása a népre. Ugy is lehet fordítani ezt a nevezetes tételt, hogy a királyi hatalom növekedésével a népnek, a nemzetnek annál kisebb befolyása van a kormányra. Mindig is úgy volt és úgy is van ma is, hogy szolgálatra kész kormány, mely csak a maga hatalmának megerősítését tartja szem előtt, egyáltalában nem gondol a nemzeti jogok védelmére, az ország szabadságának és jólétének megerősítésére. Üres szövegekkel dobálózik, mondván, hogy mindig és mindenkor csak az ország érdeke lebeg szeme előtt. Sohasem vallja be, hogy csak parancsszóra dolgozik, a felsőbb hatalmak parancsszavára.

S kétszeres veszedelem ez az országra nézve, amióta a 67-es kormányok vezeték az ügyeket. Egy nagy, lomha többség áll a hátuk mögött, amely semmi egyebet nem tud, mint azt, hogy vak engedelmességgel viseltetik a kormány iránt, oly engedelmességgel, amilyennel a kormány viseltetik a felsőbb hatalmak iránt. Mindenre kész ez a többség. Szavazatával ránehezedik az országra, amely roskadozik a teher sulya alatt. Megegyezik, hogy a suly nagyobb, mint amennyit az ország elbir. A nehézkedés törvényei szerint azután — ha a mérték betelt — a suly egyszersmind a kormányra is rászik. S minthogy a nemzet jogainak, a szabadság intézményeinek elbukniok nem szabad, nem is lehet, elbukik a kormány.

Sokkal kisebb veszedelem ez, mint az, ha a harez hevében, tüzeben a nemzet jogai

buknak el. Hiába trombitálják ki harsogókürtökkel az országban, hogy mindenki meghallja, hogy az ellenzék — ily viszonyok közt az egyetlen képviselője a nemzet akaratának — hazafiatlan dolgot művel, amikor a kormány elé akadályokat gördít. Tessék az ellenzéknek hátat görbiteni és lássa be, hogy a kormány nem tehet mást, mint azt, amit felülről megparancsolnak neki.

Ha a kormány kényyszerhelyzetben van, akkor az országot is kénytelen kényyszerhelyzetbe hozni. Az akadékoskodók legfőleg az érik el, hogy töríkszabad minden a harez alatt. A kormány nem akar megtörni s ha netalán a nemzet töríks meg, akkor a „felelősséget az ellenzékre hárítja.”

Ez a frázis a mentsvára most is a kormánynak. Mindig azt hajtogatja, hogy akkor, ha az ellenzék nagy harezot fejt ki, a felelősség nem az övé. Soha eszébe nem jut, hogy akkor, amikor parancsot kap felülről, férfiasan, felelősségének tudatában (amellyel a nemzetnek tartozik) olyan ellentállást fejtene ki, amely az ország jogait megvédeni hivatva is, alkalmas is volna.

A mostani harez, amelyet obstrukciónak neveznek, a pa lamenti szólás szabadságért folyik. Hiába akarják diszkreditálni, hazafiatlansággal vádolni. Mindig az ellenzék mentette meg az országot a veszedelemtől Most is úgy lesz.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Szavazat bontás. Az alsószabócs-hajduvidéki egyházmegyében a dr. Baltazár Dezső esperessé történt megválasztása folytán megürült egyházmegyei jegyzői állásra beadott szavazatokat nov. 8-án bontotta fel a megbízott küldöttség. A szavazás eredménye az, hogy általános nagy többséggel Veress Géza nádudvari lelkész nyerte meg az egyházmegye presbiteriumainak bizalmát.

A jogakadémia egyházi jogi tanszéke. A jogakadémia egyházi jogi tanszéke, melynek pályázati határideje november 20-án jár le, tegnapig egyetlen pályázó sem jelentkezett. Köztudomású azonban, hogy alig volt még olyan népes pályázat, mint az, mely e tanszék körül fog történni. mármarosai jogtanár, egy fővárosi bíró, több debreceni ügyvéd nyújtják be a napokban

— Valamennyi butoromat nyilvánosan elárvereztette.

Rajou sóhajtott:

— Igen, 1891-ben. Akkor jó időm volt!

— És az árverés miatt félbeszakadt egy gazdag házasságom!

— Még ma is bánom, Serviet ur; szavamra mondom, ma is bánom. De olyan ember, olyan nemeslelkű ember, mint ön, képtelen a bosszúállásra...

— Azt nem is mondom...

— Különbem nem lehetetlen, hogy éppen az én kemény eljárásom hozott önnek szerencsét, Serviet ur. Ma gyönyörű állása van s azt mondhatja: „Igen, amikor fiatal voltam, nyilvánosan elárverezték a butoraimat és mégis megmutathatom az embereknek, hogy lesz belőlem valami!”

Serviet nevetett.

— No, itt az aranya, Rajou; igyekezzék rendbe jönni.

— Felesleges önnek hálálkodnom, Serviet ur; ön életre halálra lekötöztetett!

Serviet kezét nyújtott neki és az ajtóig kísértte. Amikor pedig ismét egymagában ült az íróasztalánál, a cigarették füstjén át a szerencse forgandósága fölött ábrándozott.

Néhány héttel később ismét jelentkezett Rajou. Valami kis állást talált, de a gazdája a bukás szélére jutott s nem volt képes kifizetni a hivatalnokai illetményeit.

pályázati kérvényeiket, melyeknek sorsa fölött igazgató tanácsi jelölés után a 29. ikerületi közgyűlés fog dönteni.

Uj állami iskola Hajdúvármegyében. A múlt tanévben megnyitott Nádudvari és Hajdudorogi állami iskolák mellett a vallás-közüktatásügyi miniszter a kir. tanfelügyelőhöz intézett leiratával a jövő tanévtől kezdve Egyek községben is állami iskola felállítását mondta ki. Az új állami iskola egyelőre négy tantervvel szerveztetik s hivatalosan a r. kath. iskolába el nem helyezhető tankötelesek tanításáról gondoskodni, mely iskolát a felekezeti szegénysége miatt tovább fejleszteni nem tudja.

A sértő czim.

— Kép a művés-világból.

(A budapesti török konzul arra kéri a népszínház igazgatóját, hogy Márkus József „Mohamed” cz. operettjének czimét változtassa meg, mert az sérti a törökök valódi érzületét. Az igazgató a szindarab czimét e miatt „Juszuf”-ra változtatta.)

A színház igazgató titkárja (izzadva): Már megint küldöttség! Hogy a ménkü csapja meg ezt a sok szónokot.

Az igazgató: No, mi az már megint Csetneki?

A titkár: „A peczeninnyi tehén-egyesület” százas bizottsága óhajtja tiszteltet tenni a direktor urnál.

Az igazgató (gyanakodva): Elfogadhatom azt a sok marhat, mi? Elég szalonképesek?

A titkár: Valamennyien frakkban vannak. A szónoknak piros mellénye és nemzetiszínű czilindere van, (Ravaszul hunyorit): Egy hölgy is van köztük.

Az igazgató: Akkor jöhetnek. (Több fiatal tehén több-kevesbé tiszteltlenül be-ron a színház irodájába. A vezetőjük azonban több erélyes és biztos rugást int jobbra balra és helyreáll a nyugalom, csupán egy pár tehén-pikkoló bámul a padlásra és csudálkozva bóbóli.)

Az igazgató: Parancsolnak valamit az urak?

Salamon (a községi bíró, mint vezérszónok. Nagy zavarban van): Már azt hiszem tudni tetszik, miszerint mi a „peczeninnyi tehén-egyesület” képviselőjében vagyunk itt. (A czilinderét zavartan forgatja első lábai között) Ez itt a feleségem. Nagyon

tem szívességet... De ha most ezekhez az emberekhez fordulok, úgy bánnak velem, mint a kutyáival! Kidobnak, kirugnak!... Végül az elkeseredés a következő gondolatra juttatott: Ha azok az emberek fordulnak el tőled, akiknek segítettél — mondom magamban — akkor kísértsd meg a többiekkel, akikkel te bántál rosszul. Azok talán nem neheztenek rád s szívesen fogadják a nyomorodon... És önre gondoltam, Serviet ur.

Serviet meglepetten pattant fel:

— Én rá gondolt? Miért Rajou ur?

Rajou lesütötte a szemét:

— Hogy egy aranyat kérjek öntől kölcsön, Serviet ur... Szavamra mondom, ma még nem reggeliztem!

A szánalom megindította Serviet t. Valóban, régi gyűlölete elpárolgott ezelőtt az ember előtt. Hanem amikor a zsebébe nyúlt, hogy a kért összeget előkeresse, még sem fojtotta el az igazság érzetét, hogy legalább megleckéztesse egykori úzsorását. Hanem Rajou maga is érezte büdös voltát s éppen nem kimélte önmagát.

— Tudom, Serviet ur, hogy én nem voltam miadig tisztességes önnel szemben. De rosszul tettem... túlságosan kemény voltam...

— Emlékszik, Rajou, hogy árvereztetett is?

— Oh igen!

Serviet hamar átértette ezeknek a szavaknak az érzelmet. Még öt frankot adott neki és munkára buzdította őt.

— Hja, az én koromban bajos munkát találni, Serviet ur. De ha ön oly szives volna és nagy befolyásával talán valahová besegíthetne...

Serviet ezt is megígérte s a válaszátvételének ürügye alatt Rajou másnap megvárta őt a hivatal kijárata előtt, amikor a hivatalnokok távozni szoktak. Rajou minden áron valami kávéházba akarta csábítani a jóltevőjét, de Serviet inkább újabb tizenöt frank kölcsönt kockáztatott, hogy megszabaduljon a kellemetlen embertől.

Ettől fogva Rajou csaknem mindennap ott várakozott a hivatal kijárata előtt. Már messziről köszöntötte Serviet-t, aki boszankodva akart menekülni, de ez lehetetlen volt. Még néhányszor kikeltett nyitnia az erszényét. Ezen napon végre kijelentette:

— Hallja, Rajou, ez már sok!... az én viszonyaim nem engedik meg, hogy ilyen bőkezűen eltartsam az ellenségeimet...

— Ez a legutolsó alkalom, Serviet ur.

— Sajnálom; nem adok.

— Hogyan? Ön megtagadja?... Istenem? ha az ember nyomorba jut, lám, hogy elfordulnak tőle a barátai is!

Az aligazgató abban bízott, hogy véglegesen lerázta magáról a kellemetlent. Egy héttel később azonban mosolgó arczóval is-

jó családból való; a papája 30 éven át volt a járás köztisztviselője álló bikája.

Salamon né (kecsesen meghajlik, majd lila kalapja zsinórját rácsálva, elragadóan bõgi): Klein Rézi vagyok.

Az igazgató: Örvendek, nagysád. (Kezet lábat fognak.)

Salamon: Amint a névjegyem hátára már föl is irtam, azért jöttünk, miszerint az igazgató urat fölkerjük egy irántunk szivessegre.

Az igazgató: Szolgálatukra állok. Salamon (majdnem sir): Ugy értesültünk a „Mezei Tehenészet”-ből, hogy az igazgatóság elfogadta előadásra a „Pezeparti riska drámája” című operát.

Az igazgató: No, ez igaz.

Salamon: Hát arra akarom, vagy mondjuk akarjuk kérni nagyságodat, változtasson valamit azon a czimen, mert (könyveit törölgeti) egyesületünk legszebb reményekre jogosított tagja kénytelen volna kivégezni magát. Nem élne túl ezt a szégyent.

Az igazgató: Nem értem az egész ügyet.

Salamon: Hát úgy van a dolog, hogy a darab címét a Kovács Riskáról nevezte el a szerző. Nekünk erről biztos tudomásunk van. (Hangosan sir.) Annak a a szegény nőnek halálos beteg az anyósa; ne akarja nagyságod, miszerint azon matróna belehaljon ezen szégyen által öngyilkossá váló Riska halála... (megakad, zavartan dadog): általi bekövetkező...

Az igazgató: Nagyon szívesen tesztek eleget kérésüknek. De egy feltétel alatt. Ha a premiérre egyesületük összes tagját felhozzák. Gilt.

Salamon (örömben zokog): Nagyon szívesen, nagyon örömet. Milyen boldogság. (Távozóban az igazgató fülébe sugja): Ha feljövünk, megajándékozom önt a feleségem öt liter tejével.

A „Mezei Tehenészet” kiküldött riportere: Ebből rendkívüli kiadást csinálók. A „Bikási Fris”-eket megüti a guta dühükben.

Boyár.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Hétfőn, nov. 14. „B” bérlet. Radnótné (Szinmű.)

mét ott állott a kapu előtt Rajou. Éppen vége volt a kivatalnak s a tisztviselők sűrű csoportban, cigarettázva távoztak.

— Micsoda! Már megint maga?...

— Az, most azonban vége a bajnak, Serviet ur. Van már állásom.

— Annál jobb, Rajou, annál jobb!

— Csak egy kis óvadékra volna szükségem... Ha száz frank óvadékom volna, azonnal három négyszáz frankot keresnék havonta... Tehát így szóltam magamban, hiszen itt van Serviet!... Ilyen alkalmat nem enged elszalasztani egy öreg...

— Megbolondult? száz frank! — kiáltott Serviet. — No ez igazán jó!

— Megtagadja tőlem? bámult Rajou.

— Lehetetlen!

— Kereken megtagadom és felkérem önt, hogy többé meg se szólítson. Értette?

— Minthogy a hivatalnokok megálltak s már csoportosulni is kezdtek. Serviet sietve távozott.

De Rajout annál hangosabban kiáltott utána:

— Elmegy! itt hagy! megtagadja tőlem!... nekem... ő!... akit én százszor lekötéltem... amikor még senki-semmi volt... Hálátlan! szívtelen! pfuj! utálok az ilyen embereket!...

Ettől fogva az egész hivatal Serviet aligazgatót a legszívtelenebb és leghálátlanabb embernek tartotta s ezt a rossz véleményét Serviet sohasem heverte ki.

Aifred Capus.

Kedden, nov. 15. „C” bérlet. Kis pajtás.

Szerdán, nov. 16. „A” bérlet. Boecacio. Csütörtökön, nov. 17. „B” bérlet Radnóthyé.

Pénteken, nov. 18. „C” bérlet. Szultán. Szombaton nov. 19. „A” bérlet. Vén leányok.

Vasárnap, nov. 20. d. u. Édes. Este Lőcsei fehér asszony. Ujdonság.

Hétfőn, nov. 21. „B” bérlet. Czigánybáró.

Vén leányok.

Ujdonság.

Az „Egyenlőség” szerzőjének legújabb alkotását a „Vén leányok”-at láttuk tegnap. Az eredetiség, a fantasztikus máz és végül a tiszta idealizmus voltak főjellemvonásai a szezációs sikert aratót „Egyenlőség”-nek. A „Vén leányok” című vígjáték is szokatlan új dolog, sőt határozottan érdekes és eredeti.

A közönség egyszeri látásra meg sem érti, fel se tudja fogni, mi is hát a szerző intenciója, de azért az egész darabban bizonyos lágy kellem vonul végig.

A közönség hűvösen fogadta. Lehet, ha több ízben megnézik, melegebb fogadtatásra talál.

Az előadás nem volt kielégítő. A szereplők egyike-másika nem értette meg a darab intencióit és hibásan fogta fel szerepének tartalmát.

Az előadás maga vontatott volt, különösen a második és harmadik felvonás.

A főszerep Hahnel Aranka kezében volt. Igyekezettel játszott, tetszést is keltett, de a szerep nem az ő egyéniségéhez illő.

Palágyi elegáns volt, de helytelen felfogásaival túlzásokba ment át. Ha jobban belehatol szerepének lényegébe, mást fog produkálni.

Jeszenszky né kitűnően és kifogástalanul játszotta meg szerepét.

A rendezés kifogástalan volt.

L. J.

Mennyibe kerül egy akasztás?

— Bali Mihály számlája. —

— november 14.

E hó 4 én, mint ismeretes, akasztás volt Debreczenben. Egy gyilkos katonát végzett ki Bali Mihály állami hóhér és két pribékje.

Ez a kivégzés 306 koronába került. Bali Mihály még az nap benyújtotta az ezrednek számláját, hol azt nyomban ki is fizették.

Nem mindennapi ez a számla, melyet az eredeti után másolva tételről-tételre itt közlünk:

S z á m l a

az 1904. év november 4 hó-én történt Krisztai Traján kivégzése alkalmával felmerült költségekről:

1904. év nov. hó 2-án Faddról Tolnamözsrre fiakarpénz 2 személyre podgyászszal 8— K

Tolnamözsről Budapestre II. osztályu vonatköltség a végrehajtónak 8— K

Tolnamözsről Budapestre III. osztályu vonatköltség az I-ső segédnek 5— K

A budapesti központi pályaudvartól az ügyészségig és vissza kocsipénz 4— K

Budapestről Debreczenig II. osztályu vonatköltség a végrehajtónak 9-60 K

Budapestről Debreczenig III. osztályu vonatköltség az I-ső segédnek 7— K

II. segéd lakásáról Budapestben a pályaudvarig kocsipénz Budapestről Debreczenig gyorsvonaton vonatköltség a II. segédnek 14— K

A Pavillon laktanyától az ügyészséghez jelentkezés végett kocsipénz 2— K

A debreczeni állomástól az ügyészséghez kocsipénz 2-od izbeni jelentkezés 2— K

Az ügyészségtől a cs. és kir. hadbíróshoz kocsipénz 2— K

A cs. és kir. h dbróshoz a Pavillon laktanyáig kocsipénz 2— K

A bitófa bevásárlása alkalmával használt kocsu várakozással 4— K

A bitófa leállítási díjja 12— K

A végrehajtó működési díjja á 25-20 K

A két segéd kivégzési díjja á 6-30 12-60 K

A hulla levételi díja 12— K

A Pavillon laktanyától az állomásig 3 személy részére kocsipénz podgyászszal 3— K

Debreczentől Budapestig II. osztályu vonatköltség a végrehajtónak 9-60 K

Debreczentől Budapestig III. osztályu vonatköltség a két segéd részére á 7 K 14— K

A budapesti központi pályaudvartól az ügyészséghez jelentkezés végett és vissza 4— K

Egy segéd a központi lakásáig kocsipénz 2— K

Budapestről Tolnamözsig II. osztályu vonatköltség a végrehajtónak 8— K

Budapestről Tolnamözsig III. osztályu vonatköltség az I-ső segédnek 5— K

Tolnamözsről Faddrá kocsipénz 2 személy részére podgyászszal 8— K

A végrehajtó napi díja á 12 K 60 fillérjével 5 napra 63— K

Az egyik segéd napidíja á 6 K 30 fillérjével 5 napra 31— K

A másik segéd napi díja á 6 K 30 fillérjével 4 napra 25-20 K

Táviratokra költöttünk több esetben 2— K

Összesen: 306-70 K

Debreczen, 1904 nov. hó 4-én.

Bali Mihály s. k.

NAPI HIREK.

Megfagyott ember.

november 14.

Az elmúlt éjszaka fagyott. Bevonult a tél a szó szoros értelmében s az idén először mutatta be az ő rettenetes, életet pusztító hatalmát. A még imitt-amott zöldelő levelekben megszűnt a nedvek keringése, a millió meg millió apró kis lepkék, szunyogokat mind elpusztította a néhány óráig tartó fagy. De hát ki fog busulni

az amugy is sárguló leveleken s az apró szunyogokon, amelyeknek amugy is az a rendeltetése, hogy az ősszel együtt ők is elmúljanak? Am az elmúlt éjszakai néhány óráig tartó fagy, amelynek még nem is volt nagy ereje, elpusztított egy emberéletet is. Igen, az első hideg éjszakán megfagyott egy ember. Sütő János.

Hogy ki volt, mi volt, minek azt magyarázgatni. Akit halálra dermeszt az első hideg novemberi éjszaka, mindenki tudhatja, hogy mi volt annak a társadalmi állása. Szegény ember volt. Komisz ember volt. Kivert öreg kutya, akinek nyáron szállást ad minden bokor, élelmet nyújt minden utszéli vadalmasa s akinek az a sorsa, hogy télen elpusztuljon. Végére mi is lehetett az a Sütő János? Bizonyára könnyelmű rossz ember, aki fiatalágában nem keresett. Vagy lehet, hogy keresett, de aztán elverte, ellumpolta, elitta. Lehet, sőt valószínű, hogy tegnap este is elpálinkázta néhány krajezáriját, amit összekoldalt s részegen az árokba esvén — megfagyott. Szóval: kornhely volt, rossz volt.

Lehet az is, hogy szerencsétlen volt. Szép vagyont gyűjtött, de fölemésztette a tűz, vagy elpocsékolta a gyermekei, öregségére betegség látogatta meg, nem tudott dolgozni, keresni nem akadt könyörület szivekre, akik szállást adjanak neki. Szóval: szerencsétlen, sorsüldözött volt. Azt hiszem, ez jut eszébe mindenkinek, amikor kutatja, hogy miért és hogyan fagyhatott meg Sütő János, az érmihályfalvai öreg paraszt, de az, hogy akár kornhely, akár szerencsétlen volt, mégis csak ember volt Sütő János, az nagyon kevés embernek jut eszébe.

Pedig talán ez volna a lényeges a dologban. Az, hogy az egész társadalomnak szégyene, hogy ez embert, — akár milyennek legyen is, — ott dermeszse meg a tél hidege az uton, az árok szélén. Hogy az ember a teremtés remeke és koronája meglegyen fosztva még attól is, hogy a nov. fagy ellen védekezhessen. Hogy legyen falu vagy város, ahol a hajléktalan ne menekülhessen talp alá a hideg elől, hanem nyomorultul kelljen neki elpusztulni az utcán.

Sütő János az első áldozata az idén a tél hatalmának. De tudjuk biztosan tavalyról, meg azelőttől, hogy ezután seregesei jönnek majd a hírek, hogy itt vagy ott megfagyott egy ember, vagy egy gyermek, vagy egy egész család is. És a mi humánus társadalmunk sajnálkozik, sópánkodik, meg aztán tanácskozik is nyakra-főre. De talán egyszer már tenni is kellene valamit?

— **Személyi hír.** Magyar Gábor, a magyarországi piaristák rendjének főnöke Debreczenben időzik.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** ma délelőtt Domahidy Elemér főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen az egyes szakfelelősek számoltak be a vármegye múlt havi közigazgatási állapotáról.

— **Adomány egy külföldi magyar egyesületnek.** A városi tanács a müncheni magyar egyesületnek 50 korona adományt szavazott meg.

— **A város a százados Csokonai-ünnepen.** A Csokonai-kör megkereste a várost, — hogy a százados ünnep költségeihez 2000 korona segélyt

adjon és a rendezőségben képviseltesse magát. A tanács a segély kérést véleményezés végett kiadta a jogügyi bizottságnak, a rendezőségbe pedig Vecsey Imre főjegyzőt és Oláh Károly tanácsnokot küldte ki.

— **Szabad borjuhust darabonként árulni.** A borjuhus áruló asszonyok ügye egy ízben már foglalkoztatta a tanácsot. Az ipartestület panaszt emelt a borjuhus-áruló asszonyok ellen, hogy a szabályrendelet áthágásával a hust nem kiló számra, hanem darabonként adják el. A főkapitány ezen panasz alapján rendeletet adott ki és eltiltotta a borjuhus áruló asszonyokat a darabonkénti elárulástól. Az érdekelt borjuhus árulók a főkapitány határozatát megfellebbezték. A tanács Vecsey Imre elnöklésével ma tartott ülésén másodikban foglalkozott a fellebbezéssel. A tanács ma végkép határozott ez ügyben. A borjuhus áruló asszonyokat a tanács csak arra kötelezte, hogy mérleget kötelesek beszerezni és a husárakat különként kiirni. Azonban arra, hogy darabonként nem szabad a borjuhust árulni, semmiféle törvényes intézkedés nincs és a tanács a vendők szabad akaratát nem korlátozhatja, *megengedi, hogy a borjuhust darabonként is árulhatják.*

— **A szegényházból.** A szegényházban múlt hó végén 109 egyén volt. A konyhakertészet október végéig 1500 koronát jövedelmezett a szegényháznak.

— **Hajléktalanok menhelye Debreczenben.** A városi tanács már a múlt évben létesített Debreczenben a téli időre a hajléktalanoknak menhelyet. A helyiség azonban nem a legalkalmasabb volt és a főkapitány új helyiséget keresett, ahol menhelyük legyen az idén is a hajléktalanoknak. A tanács ma tartott ülésén kimondotta, hogy ez évben 6 hónapra a hajléktalanok menhelyét Hadházi u. 15. sz. házban létesíti.

— **Sertéskereskedők figyelmébe.** Az osztrák kormány értesítette Roidl Emil debreczeni főállatorvost, hogy Debreczenben a VI. ker. fellépett száj és körömfajás végett az állatszántási engedélyek úgy adtak ki, hogy a kereskedők vagy nov. 22., vagy nov. 29 re szállíthatók, azzal, hogy a szállított állatok a vásárról aznap eltávolítandók.

— **Megye bizottsági tagok választása.** A vármegyében most folynak a megye bizottsági tagválasztások. *Hajdu-Szoboszlón,* megválasztottak: id. Czeglédy Lajos 73, Borbély Gábor 68, Adám Mihály 63, Soós Mihály 50 szavazattal. A II. alkerületben elég zavaros volt a helyzet. Sok volt a jelölt. Megválasztottak: Horogh Gábor, Cseke Gábor, Horogh Samu, Török Mihály, Király Gábor. A III. alkerületben megválasztottak: K. Kovács Józsefet, M. Tóth Mihályt, Kiss Jánost és Gőnczi Lajost; a IV. alkerületben Csanády Istvánt 119, Vecsey Lajost 114, Czeglédy Józsefet 117, F. Tóth Lajost 98, Czeglédy Károlyt 71, Adám Samut 65 szavazattal. A *hajduböszörményi* megyebizottsági tagválasztások a következő eredménnyel folytak le. Megválasztottak 6 évre: Drén Sándor, Bagosi Imre, Borsó Péter, Mátyus Gábor, Kálmán Lajos dr. Baltazar Dezső, dr. Lövinger Armin, Kelemen Gábor, ifj. Sóvári Imre, Bodnár Sándor, Szolnoky Péter, Porcsalmy

Gyula tanító, Győrössy Imre, ifj. Kövér Pál, Pál Dániel, dr. U. Szabó Lajos, Rásó Gyula alispán, 3 évre váasztottak: Sz. Kati Imre, Takács Gábor, id. Dobó Sándor, Molnár Miklós, Fehér Imre. A kormány-pártnak ezúttal 6 jelöltje ment keresztül, a többi elbukott.

— **Az iparoskör estélya.** Az iparoskör tegnap este tartotta meg lapunkban többször jelzett társas vacsorával és táncoztal egybekötött estélyát a Bika szálloda disztermében. A kör tagjai közt fenálló együttérzést és jó barátságot jellemzi azon körülmény, hogy olyan óriási nagy számmal jelentek meg az estélyen. Az első felköszöntőt Biczó Gyula a kör elnöke mondotta a megjelent vendégekre. Azután Tóth Kálmán az ipartestület elnöke mondott tartalmas, szép felköszöntőt és az iparosokat összetartásra és együtt működésre lelkesítette és buzdította. Felköszöntőket mondott még dr. Kőrössy Kálmán, K. Tóth Sámuel és Széplaky József. A vacsorát tánc követte. — Dícséretet érdemel Tóth Kálmán ipartestületi jegyző, aki sokat fáradozott az estély rendezése és sikere érdekében.

— **Tanári kinevezés.** A földmívelésügyi miniszter Juhász Arpádot, a debreczeni gazdasági tanintézet segédtanárát ugyanez intézethez rendes tanárrá nevezte ki.

— **Vasuti és hajózási díjszabási tanfolyam.** A tanfolyam megnyitása előtt újból felalvjuk kereskedő-köreink szives figyelmét a tanfolyamon nyújtandó ismeretek üzleti fontosságára. Jelentkezéseket még e hó 16-ig elfogad a Kereskedelmi Tanintézet igazgatója vagy a Kereskedőtársulat titkára. Az eddig jelentkezettek a keddi vagy szerdai nap valamelyik órájára névre szóló meghívóval fognak az előadások idejét megállapító értekezletre meghívhatni.

— **Szerencsétlen játék.** Nádudvaron Bergsmann Izidor 11 éves tanuló fiu társai kezeről játszás közben fejével leesett s agyrakodás következtében meghalt.

— **Hajtóvadászat.** A debreczeni vadásztársulat a Savóskuton tegnap hajtóvadászatot rendezett. Zsákmányul ejtettek 58 nyulat, 13 őzet, 3 fázánt és 3 rókát.

— **Halálozás.** Erdős Károly főpinczér 41 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 15-én d. u. 2 órakor lesz a Piacz-utca 79. sz. hátnál.

— **Felhívás.** Felkérem azonigen tisztelt hölgyeket és urakat kik az Országos Magyar Szövetség érdekében taggyűjtésre vállalkoztak, hogy taggyűjtő iverket a befolyt pénzzel együtt Balázs Odón gyógyszerész, egyesületi pénztárnok urhoz folyó hó 20 ig okvetlenül eljuttatni sziveskedjenek. Domahidy Elemér, főispán.

— **Adomány a szegényház lakóinak.** A Hortobágnak minden évben állandó vendége Vojnich Oszkár miniszteri titkár, ki kacsá és vadliba vadászatra rándul le a Hortobágyra. A múlt héten Vojnich Oszkár a vadászszákmányból a szegényház lakóinak 10 vadlibát juttatott.

— **Ritka vadászszákmány.** Nem mindennapi vadászszákmány birtokába jutott László János savóskuti erdővéd. Kerülés közben egy hatalmas vadmacskára bukkant, melyet le is lőtt. A ritka és szép példány vadmacskát az erdővéd Török Gábor erdőmesternek adta, ki a vadmacskát kitömeti.

— **Tömeges betörések lopás Kabán.** Az inséges esztendő következményének tudható be, hogy a betörések, lopások, rablások ugyszólván napirenden vannak és az éjjeli őrk, rendőrök, csendőrök éber figyelme sem elegendő ahhoz, hogy ezeket megszüntesse. E hó 6-án azaz vasárnap reggeli virradóra Hegedüs Lajos kabai lakos utozára

nyiló ablakát eddig ismeretlen tettesek betörték, azon a szobába behatoltak, szekrényt, almáriumot felfeszűve az összes ágyneműekkel, férfi és női ruhákkal együtt mintegy 300 korona értékben magukkal vitték. Nevezett éjjelen nagy és ugyanazon órában, ezenkívül még öt helyen követtek el betöréses lopást. Kabán a tettesek eddig ismeretlenek, bár nagyon valószínű, hogy azt a helyi viszonyokkal ismerős odaváló cigányok követték el.

Előadás a csapókerthben. A csapókerthi olvasókör meghívására szombaton este 7 órakor dr. Burger Péter orvos, az iszákosság elleni mozgalom lelkes vezetője a csapókerthi iskolában szabad előadást tartott az alkohol élvezet káros hatásairól. Az iskolaterem szorongásig megtelt hallgatósággal, amely mindvégig érdeklődéssel hallgatta a tartalmas és tanulságos előadást, amelynek végzetével a hallgatóság lelkesen megéljenzte dr. Burger Pétert, aki lankadatlan buzgalommal küzd a közérközléséget és egészséget élő iszákosság ellen.

Szabadalom egy debreczeni gyógyszerésznek. A hajdusági bajuszpedrónak már a tengerentúlon is nagy híre van. A bajuszpedrő feltalálója Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész már többfelé szerzett szabadalmat. A ker. és iparkamara most utabban arról értesítette G. Nagy Ferencz gyógyszerészt, hogy bajuszpedrőjére Ausztriában is szabadalmat nyert.

Hirtelen halál. A Mélius tér 11. számú ház egyik kis lakását birta Sily Józsefné. Egyedül lakott, mert férjét foglalkozása örökösén távoztartotta. Tegnap este, mint rendszeren, vacsorához ült, mikor hirtelen rosszul lett vett rajta erőt. Megszédült és elterült a szoba padlózatán. A házbeli orvos után szaladtak s mire dr. Varga Emilvel visszatértek, Sily Józsefné már meghalt. A szivgörcs, mely az utóbbi időben többször jelentkezett nála, megölte. Hulláját a rendőrség kiszállította a kórházba, lakását pedig zár alá vette. A távollévő férjet táviratban értesítették a szomorú esetről.

Zeneestély. Ma hétfőn, november hó 14-én este az „Emke“-kávéházban a Magyar testvérek teljes zenekara jubileumi előkészítő nagy hangversenyt rendez. A hangverseny műsora a legválogatottabb s a legkedveltebb zenedarabokból áll. Kiváló alkalom és fényes élvezet a magyar zene kedvelőinek. Kezdete este 8 órakor. Kávéházi ételek és italok pontos kiszolgálásáról gondoskodik Kiss Adolf, kávé. Szabad bemenet.

Ügyes butor asztalosok, valamint női munkások felvételnek Killer Ede gőzerőre berendezett butorgyárban.

A református zsinat ülése.

— november 14.

Szombat délelőtt 10 órakor tartotta harmadik ülését a reformátusok zsinata báró Bánffy Dezső főgondnok és Kun Bartalan püspök elnökei alatt.

Miandenekelőtt Balthazar Dezső felolvasta az előbbi ülés jegyzőkönyvét.

Ezután, báró Bánffy Dezső jelentette, hogy Kiss Áron agg korára való tekintettel kéri fölmentését a zsinati tanácskozásokon való részvételtől. A zsinat e bejelentést sajnálattal vette tudomásul s a püspök helyét Dávidházy János esperessel töltötte be. Dávidházy helyett, aki színtén rendes tagja a zsinatnak, Szele György póttagot hívják be. Ugyancsak betegség miatt nem jelenhetett meg Ritók Zsigmond zsinati tag sem. Helyébe K. Nagy Sándort hívják be.

Jelentette az elnök, hogy a függetlenségi és 48-as párt elnökségétől átirat érkezett, amelyben a párt bejelenti, hogy a zsinat tagjait szívesen látja, mint vendéget a pártkör helyiségeiben.

Mielőtt a zsinat a tegnap megállapított napirendhez, vagyis a betes bizottság

megválatztásához fogott volna, Darányi Ignác két indítványt tesz: az egyik az, hogy a zsinat tagjai bármelyik bizottságban, ha nem is tagjai az illető bizottságnak, ne csak megjelenhessenek, hanem indítványokat is előterjeszthessenek; a másik az, hogy az adóügyi és az egyházalkotmányi bizottságok tagjainak számát huszra emeljék, s éppen ezért a két bizottságra csak hétfőn ejtsék meg a szavazást.

Ezután kezdetét vette a szavazás, mely délután két óráig tartott.

A választás eredménye a következő volt:

Az iskolaügyi bizottság tagjai lettek: Fejes István, Radácsi György, Szilassy Aladár, Kiss József, Váró Ferencz, Dóczy Imre, Görömbai Péter, H. Kiss Kálmán, Novák Lajos, Vida Károly, Német István, Mészáros Illyés.

A naplóbiráló bizottság tagjai lettek: Kiss Albert Benesi István, Cziaka István, Dányi Gábor, Garzó Gyula, Ragályi Béla, Ravasz János, Sulyok István, Kovács S. Endre, dr. Sárkány Lajos, Zayk Dániel és Vadászi Pál.

A kérvényi bizottság tagjai lettek: gróf Teleki József, Cseh Ervin, Fekete Márton, Fráter Barabás, Győry Lajos Mórocz Kálmán, Nagy Károly, dr. Sebes Dénes, Szikszay Zoltán, Hajós József, Sándor József és Sárközy Aurél.

A lelkesválasztásügyi bizottság tagjai lettek: Baksay Sándor, Sass Béla, Szegedy Ferencz, Meczner Béla, György Endre, Dávidházy János, Bartha Lajos, Meczner József, Kálmán Gyula, Sándor János, Sütő Kálmán és Barakonyi Kristóf.

Az egyházi törvénykezési bizottság tagjai lettek: Antal Gábor, dr. Vécsey Tamás, Mezey Albert, Lénárt József, Adám András, Mórocz Kálmán, Domahidy Elemér, Simó Lajos, Dombi Lajos, Lengyel Imre, Révész Kálmán és Szunyogh Szabolcs.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata —

A politikai helyzet.

A holnapi nagy harcz.

Budapest, nov. 14. A képviselőház mai ülése alatt a kormánypárti képviselők nagy csoportokban tárgyaltak a folyosón.

Arról a már befejezett dologról beszélgettek, hogy **Tisza a holnapi, eddi ülésen beadja a tárgyalás alatt levő házszabályrevizióra vonatkozó javaslatát és ugyancsak holnap terjeszti bejerőszo napirendi indítványát**, amit már márcziusban akart és amely egy pontban magában foglalja mindazt, amit a házszabályrevizióra vonatkozó javaslatban bent van.

Ehez csak 4 szóval szólhat, kik közül 2 kormánypárti.

Az ellenzék harcra készen várja a vakmerő tervet.

A szabadelvű pártot Dániel Gábor és Vojnich turnusokra osztják be, hogy Tiszának állandó többsége legyen.

Tisza sokáig tárgyalt Khuen-Héderváry gróffal, ugyszólván előadást tartott a holnapi eseményekről és a kormánypártiak köréje gyülekezve, nagy figyelemmel hallgatták.

A szabadelvű párt ma este 8 órakor értekezletet tart, amelyen Tisza előterjeszti terveit,

melyekkel holnap a Házban elő fog állani.

Nagy feltűnést kelt, hogy **Andrássy Gyula gróf elutazott és nem vesz részt a mai pártértekezleten és a Házban sem jelent meg.**

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 14. A képviselőház mai ülésén **Perocz Dezső** elnökölt és jelenti, hogy **Rakovszky** interpellációját a 2 éves katonai szolgálat tárgyában szerdán terjeszti elő.

Ezután áttértek a napirend tárgyalására.

Gaal Sándor hosszú történelmi fejtegetések kapcsán bizonyítja, hogy amíg önálló nemzeti királyaink voltak, addig alkotmányunknak minden garanciája is meg volt. **De amióta a Habsburgok uralkodnak, elszedték tőlünk mindent:** Az önálló királyválasztás jogát, a fegyveres ellentállás jogot és most a szólásszabadságtól akarják megfosztani a nemzetet, visszaütésitja a javaslatot.

Hellebronth G. idézi **Sziágyi Dezső** nek azt a mondatát: **Isten óvja meg a magyar nemzetet attól, hogy a stréber Tisza István kormányra jusson, mert ő minden nemzeti ellentállást összetör és mindent Bécs lábához hordoz.** A javaslatot visszautasítja.

Szünet után **Nessi Pál** szól, felszólítja Tiszát, váltsa be a függetlenségi pártnak a választási törvény reformjára vonatkozólag tett ígéretét.

Az ülés tart.

Orosz-japán háboru.

Pétervár, november 14. Ma reggel nagy ágyutüzelés volt a jobb szárnyon. A japánok előnyomulása semmiesetre sem várható.

London, november 14. Kuroki betegségéről terjesztett hírek igazak. Ez hátráltatja a japán hadműveleteket és emiatt történt, hogy az első japán hadsereg, mely a felderítő szolgálatokat végzi, tetlenül várta a vezér felgyógyulását, ki az intézkedés jogát magának fenntartotta.

IRODALOM.

A hírlapirodalom szenzációja. A fővárosi zsurnalisztika olyan szenzációjáról van szó, — a mely a legközvetlenebbül érdekli a vidék közönségét. A hírlapirodalom elismert erőinek közreműködésével indul meg november 26-án a főváros új napilapja: A Nap. Független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása lesz a napnak s már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga és minden rovatában kimerítő közlései sorában a nap egész történetét és kritikáját: a teljes országgyűlést, a politikai információkat, a külföld s a vidék híreit, színházi, törvényszéki, sport és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes tőzsedjegyzéseket. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikksírói élén dr. Vázsonyi Vilmos és Ábrányi Kornél, a magyar publicisztika kitűnőségei állanak. Beszéd dolgozó társai: Ábrányi Emil, Ábrányi Kornél, Bródy Mihály, Csörgő Hugó, Cholnoky Viktor, Föld Aurél, Gergely István, dr. Hajdu Miklós, Holló Márton, Kemény Simos, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, dr. Vázsonyi Vilmos. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s elevenségben új ez az újság. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egyes szám ára 2 krajczár. Előfizetési ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor., egy hónapra 1 kor., 40 fillér. Az érdeklődőknek. — A Nap kiadóhivatala (Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utoza 9.) készséggel küld mutatványszámot.

Egy gyáros eltűnése.

— Az eltűnés okai. —

— Saját tudósítónktól. —

— november 14.

Az az általános érdeklődés, amely egy szegedi virágzó gyártelep tulajdonosának eltűnése nyomán támadt, még mindig nem szállott alá. A városban szerte egyből alig beszélnek most, mint Forgiarini János titokzatos eltűnéséről. A legkalandosabb hírek keltek szárnyra a gyártelep hírtelen elutazása után. A különböző hírek terjesztői mindent tudni véltek, csupán az eltűnés igazi okairól nem beszéltek.

A mai nap már némileg tisztázta ezt a rejtélyes ügyet. A gyártelepről kiszivárgó hírek világosságot derítenek az esetre.

A va őszüzés azt mutatja, hogy Forgiarini Jánost üzleti zavarok késztették a távozásra, amelyek a gyáros állítólagos vagyonszáráról beszéltek, tévedésen alapulnak. Forgiarini mindenképp azt hitte, hogy öt esztendő alatt nagy vagyont szerzett. Szegeden Főállított gyárával. A gyáros egyike volt a legmunkásabb embereknek és méltán híhatták, hogy tetemes vagyont gyűjtött kitarító szorgalmával. Forgiarini, amikor Szegeden volt, alig járt ki gyártelepéről, folyton munkálkodott. Beszéltek, hogy naponként már hajnali három órákor munkásai között forgolagott. Csaldai életét — a külső látást szerint — boldognak tartották a hozzájuk közelállóik.

A gyáros anyagi gyarapodásáról elterjesztett hírek azonban nem egészen felelnek meg a valóságnak. Kiderült, hogy Forgiarini sok adóssága van a szegedi bankoknak, azonkívül a sertéshizlálóknaál, akik az utóbbi időben erősen szorongatták. Sokan azt hitték, hogy a gyáros olaszországi rokonai vagyonos emberek. Ez is tévedés. Most elhalt nagybátyja, Antonio Frances, aki Paduában lakott, nem hagyott maga után vagyont, sőt még adósságai is maradtak. Mindezeket Forgiarini a mai napon Szegedre érkezett rokonai beszéltek.

Forgiarinié apja, Pittoni József még tegnap megérkezett Szegedre; ő beszéli, hogy a gyarost legutóbb Padua környékén látták, de ennek már sok ideje. Azóta hírét sem hallották. Ő a sok táviratból rosszat sejtett és elutazott leányához, akinek fogalma sincs arról, hova tünhetett el férje. Klein Károly üzletvezető azt hiszi, hogy a gyáros Amerika felé vette útját, mert az utóbbi időben anyagi zavarokkal küzdött. Azt is beszéltek, hogy a gyár még október 31-én beszüntette a fizetéseket, ami azonban nem felel meg a valóságnak. A gyár még ma is üzemben volt és alkalmasint napokig nem is szünetelt be a munkát, mert elég anyag áll rendelkezésre az üzem továbbfolytatására. A Wertheim-szekerényt még mindig nem sikerült fölnyitni, mert a kulcs csak holnap érkezik meg. Ha a szekrény tartalma ismeretes lesz, pozitív adatok állhatnak rendelkezésre a gyár vezetőségének arra nézve, mennyi pénzt vehetett magához Forgiarini és tisztán megismerhetik a gyáros egész anyagi állapotát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

E heti bünygyi főtárgyalások. — 1904. év november hó 14-én hétfőn. Vádtanácsi és felelbbviteli ügyek tárgyalásai, ugyanaznap még ítéletkiherdetések is lesznek. November hó 15-én, kedden főtárgyalások Klein Simon Sándor ellen, lopás büntetettéért. Varga Andrásné ellen, magánokirathamisításért. Ugyanaznap a II-ik tanács előtt főtárgyalások: Vadási (Binga) András ellen, magánlak sértés büntetettéért. Bányai Istvánné ellen, lopás büntetettéért, Kis Péter s 2 társa ellen, súlyos testisértés büntetettéért. November hó 16-án, szerdán főtárgyalások: Tóth Károly s társa ellen, súlyos testisértés büntetettéért. Márkus Sándor s társai ellen sikkasztás büntetettéért, Szirák

(Makai Zsófia ellen, lopás büntetettéért. Rák Juliánna) s társai ellen, lopás vétségeért. November hó 17-én csütörtökön, főtárgyalások: Muzsai Sándor s társa ellen, súlyos testisértés büntetettéért. Zih István s 2 társa ellen, hatóság elleni erőszakért. Kovács Andrásné ellen, lopás vétségeért. November hó 18-án pénteken, főtárgyalások. Demjén Gábor ellen, erőszakosság büntetettéért. Oszváth András ellen, lopás büntetettéért. Lakatos Juliánna s társa ellen, lopás vétségeért. Tóth Márton ellen, lopás büntetettéért. Timári Imre ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés vétségeért.

Debreczeni esküdtek. A debreczeni kir. törvényszéken szombaton sorsolták ki a decemberi havi esküdtek névsorát. A tanácsban Szűts Miklós dr. elnökölt, szavazóbírák Oláh Miklós és Kerekes János voltak. A kir. ügyészséget Horváth István, az ügyvédi kamarát Nagy Sándor képviselte.

A sorsolás eredménye ez:

Rendes esküdtek: dr. Kiss György ügyvéd, Antal Vincze szabómester, Donogán István kereskedő, Szekerke Róbert Béla esztergályos-mester, Szégál Zsigmond fakereskedő, Balog Imre asztalos-mester, Szliuka István szikvizgyáros, ifju Kardos László vászonkereskedő, dr. Bacsó Dezső ügyvéd, Kovács Mihály gazdálkodó, Dili Mihály itaimérő, Spira Ferenc szeszereskerdő, Bartha Mihály műlakatosmester, Malatinszky Ferenc földbirtokos, Tóth Andr. gazdálkodó, Tóth Bálint gazdálkodó, Györfly József gazdálkodó, Sallai István gazdálkodó, London Samuel szabómester, Barla Gyula főkönyvelő, Kiss Imre timármester, Emerich Arnold vállalkozó, Klein Ignác gazdálkodó, Kegyes Ferenc sikkkereskedő, Pető Lajos timármester, T. Nagy János magánzó, Darvas Izider biztosítási hivatalnok, Mattyasovszky Andor gépgyáros, Vályi Nagy Gusztáv ügyvéd, Józsa Vincze ny. főgimnáziumi tanár.

Helvettes esküdtek: Kiss Imre sertéskereskedő, Ménes Gábor magánzó, Kéki Sándor szappanosmester, Kovács János fűszerkereskedő, Kiss Lajos timármester, Csoban József gazdálkodó, Lókodi Sándor vendéglős, Harsányi Imre gubásmester, Kerekes Géza földbirtokos, Horváth István gazdálkodó.

KÖZGAZDASÁG.

Milyen értéke van a vörös lóherének a f. keverékben? A közönséges vörös-lóherét a réten nem igen alkalmazzák, mivel rövid ideig tart ki s kipusztulván, helyét gyomok foglalják el. Bármilyen érték is a vörös-lóher, ezen egy tulajdonsága a rét számára jofornán alkalmatlanná teszi. Van ugyan a vörös-lóherének egy vadon előfordulófélsége, melu több évig kitart, csak-hogy ennek magva kereskedésben nem kapható, csak úgy szereshető be, ha a vadon előforduló növényekből gyűjtik. Van a vörös-lóherének még egy változata, amely skót vörös-lóherének nevezetik (Tripholeum pratense perenne) évelő növény, csak-hogy magva igen drága, a közönséges vörös-lóherénél rendszerint 30-30 koronával drágább. Ha tehát vörös-lóherét is akarunk a réten termelni vagy ezt, vagy pedig a vadon előfordulót kell beszerezelnünk. Mindazonáltal vörös herét csak azon esetben vegyünk fel a fűkeverékbe, ha a rét jó mély rétegű, humuszban és mészbzen gazdag középkötött és üde talajjal bír. Ha a talaj nem bír ezen feltételekkel, úgy igyekezzünk legalább tápanyagtartalmát növelni, fahamu esetleg kálitrágyák alkalmazásával. A kálitrágya a réten mindig kívánatos amugy is, mert a szó szénatermésben igen sok kálium lesz a talajból elvonva. Ha közönséges vörös-lóheret vetünk, úgy az a keveréknek csekély részét képezze, mert különben már a harmadik évben kipusztulván, igen megritkulna a rét növényzete.

Mikor alkalmazzuk rozs alá a szuperfoszfátot. A szuperfoszfát teljes ha-

tása csak azon esetben érvényesülhet, ha megadjuk az ehhez okvetlenül szükséges feltételeket. Legelső és legfontosabb feltétel a kellő időben való kiszórás. Őszi vetések-nél minden esetben a vetésszántás előtt szórando ki, mert így középnyelven alászántva a legmegfelelőbb mélységbe kerül s a talajban jól elszórván a legtelegejesebb mérvben érvényre juthat. Attól nem kell félni, hogy a téli nedvesség folytán veszendőbe megy, mert a talaj a foszforsavat igen jól absorbeálja. Gyakori hiba az, hogy későn alkalmazk vetés után, avagy pláne tavaszszal, mely esetben egyáltalán nem lehet esodálkozni azon, ha termésfokozó hatása csekély, mert később szóratván ki, nem oldódhatik fel teljesen. Ujabban a szuperfoszfátot tavaszziak alá is ősszel alkalmazzák s állítólag így sokkal szebb eredmények érhetőek el. Rozs alá kat. holdanként 150-200 kg. szükséges. A kiszórásnál igen ügyelni kell arra, hogy az a talajon egyenletesen legyen elosztva.

REGÉNYCSARNOK.

Bosszu ?

Irta: **Becsky Klára.**

A kopók fáradtan feküdtek el szanaszét a tornáczon, meg az ebédasztal alatt, sőt az öreg „Fordits“ a medvebőrrel leterített kereveten nyugtózott végig. Derekas munkát végeztek ma, megérdemlik a pihenést. A hatalmas közbércnek minden talpalatnyi helyét meghajtották s az a három szekérdék vad bizony inkább az ő érdemük, mint a vadászoké.

Az urak közül egyik jobban hibázott, mint a másik. Kendi Laczi olyan vadat szalasztott el, amelyet — hogy az öreg Rázsonyi Balázs szavaival éljünk — még Noé apánk vitte be a bárkába.

— Talán megijedt a nagy szarvától? Csipkelődött az öreg Balázs.

— Mondom, hogy későn láttam meg, mert nagyon sűrű bokornál állott. — mentegetőzött Kendi Laczi. De leginkább az volt a baj, hogy a szomszédom elhagyta a helyét s össze-vissza járkált.

— Nem is vagy te igazi vadász. — Odalöttem volna én, ha mindjárt karóba huznak is utána. Olyan pompás állat többet ér huszonöt emberéletnél is. Nem igaz Sándor? Lám, te odalöttél. Sohse forduljon érte a lelkiismeret. Igazad volt. A vadászat nem gyerekjáték. Mig nem szabad, ne hagyja el senki a helyét. Kétségtelen, hogy ő volt a hibás, nem te.

Balajthy Sándor, a házigazda, rábólintott fejével s derült arcza egy árnyalatnyit sem változott.

Adorján, az öreg Balázs fia, haragosan szólt oda az apjának:

— Kíméletlenség illet előhozni.

— Elhallgatsz mindjárt, gyerek! Nem szégyenled e árulni, hogy te sem löttél volna oda. Hogy korcsosul az emberiség. Az édes apám még Nubia párducza volt, én csak aféle ordas vagyok, de te már csak számár lehetsz.

Jót nevettek az Adorján rovására a darabos élezen, különösen maga az öreg Balázs.

— Bizony korcsosul az emberiség, ismételte most a házigazda. Az én fiam is olyan nyápicz legényke, mintha apja, anyja kisasszony volna. Valóságos csufondároskodás a sorstól, hogy éppen nekem adott ilyen fiut. Inkább ne is lenne.

A szelid, halványarcú Balajthynének köny futotta el gyermekes kék szemét s szinte irgalmat esdve nézett az urára, mikor esendően megszólalt:

— Ugyan Sándor, hogy mondhat szívet? Nem félsz az Istentől? Olyan nagy szerencsétlenség, hogy rám hasonlít a gyerek? Az öles természetű, marcsona kinézésű férfi gondolkodva csavarintott egyet deresedő bajuszán. Látszott, hogy egy pillanatra habozik, de aztán mégis csak kimondta, amit akart.

— Hiszen ha leány lenne és reid hasonlítana, akkor semmit sem szólnék, de az a baj, hogy másvalakire emlékeztet.

Kinos esőnd támadt, amely után csak annál jobban hallatszott az öreg Balázs recsegő megjegyzése:

— Berentey Laczira.

Olyan természetes hangon mondta, mintha csak arról lett volna szó, hogy kétszer kettő mennyit tesz ki.

A jelenlévő urak arcán leplezetlenül tükröződött vissza a megütközés, sőt némelyek idegesen hagyták oda helyeiket.

Minden szem Balajthy Sándoron fügött. Ő pedig nyugodtan ült helyén, arcán legezivélyesebb mosolyával, csak a szeme lobogott valami vad tűzben s minden tekintetet egyszerre fogott fel.

Szavai is olyan különösen bangzottak, mintha ketten beszélnének egyszerre. Az egyik hang gyilkos dühvel, a másik nyájasan.

(Folyt köv.)

Fogtechnikus Bécsből.

15 év óta a fogtechnikai téren dolgozom és jelenleg dr. Szász Adolf orvos úrnál vagyok alkalmazva, ahol az ezen szakába vágó munkákat u. n.: **műfogakat kautschukban és aranyban, arany koronákat és hidákat (u. n.: szájpadlás nélküli fogakat)** gyorsan és jól elkészíték.

Tisztelettel

Zlamál János,
fogtechnikus.

Dr. Szász Adolf orvos úrnál,
Széchenyi-utca 1. sz., I. emelet.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 52.

Bérlet 38-ik szám (B)

Ma, hétfőn, 1904. évi november hó 14-én:

RADNÓTHINÉ.

Színmű 3 felvonásban.

Holnap, kedden, november hó 15-én:

A kis pajtás.

Vigjáték 4 felvonásban.

Fűtési célra:

Porosz kőszén a legjobb és legolcsóbb. Kapható a legjutányosabb n., — házhoz — szállításra —

Neumann Nándor

festék, petroleum és mindennemű fűtőszerek nagyraktárában

Hatvan-utca 5. szám.

Telefon 205.

A dr. Borsos-féle
Hajszesz és Hajkenőcs
biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.
1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.
Kapható:
MIHALOVITS J.
gyógyszertárában
DEBRECZEN,
Főter 31. szám.

120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.
Nagy alkalmi ruhaszövet eladás!
15,000 méter
Goldstein és Gelber eső dtömeg egész ruhaszövet raktárát mintegy **tizenötezer** méter megvettük és üzlethelyiségünkben (Piacz-utca kistemplommal szemben) méterenként vagy végenként minden elfogadható áron elárusítjuk.
Vallerstein Fulöp fiai
DEBRECZEN, Piacz-utca, kistemplommal szemben.
Ritka alkalom!!
120 széles divatszövetek 1 m. 33 kr.

Szőnyeg,
függöny, butorszövet, linoleum
raktárunkat, saját házukba
Kossuth-utca 5. sz.
füzletünk emeti helyiségeibe helyeztük át.
A még raktáron levő szőnyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart
leszállított árak mellett árusítjuk el.
Bosznay J. és Társa.
Debreczen Kossuth-u. 5.

Az általánosan elismert kitűnő
Mohai Ágnes
természetes magyar ásványvíz, mely a külföldi Gies-hüllit legjobban pótolja, főraktára:
MAYER JENŐ
fűszer- és csomago üzletében.
Debreczen, Piacz- és Széchenyi-utca sarok.
1 literes üveg 19 kr.
1/2 " " 13 "
mélyen leszállított áron kapható.

Hirlap-
elárusítók
felvételnek
a „Debreczen“
elárusítására

a városi
nyomdában.
Városház,
keresztépület.

Akarja Ön a meghűlést kikerülni?
ugy hordjon

Storm Slipper
sárczipót

BOSTON Rubbel Shoe Co.-tól
Bostonba U. S. A.

A bostoni Storm-Slipper könnyűségénél és elegáns formájánál fogva előnyösebb valamennyi nehéz sárczipónél, mert ezek óvják a lábakat a nedvességtől s kellemes viselni is.

Figyeljenek a védjegyre.

Kapható Nagyváradon Huzella M. Roth utóda és Czillér Imre czégnél.

Nagybani eladás

Wellisch Frankl & Co.

Wien I. Fleischmarkt 14.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 8 fillér.

M. Hétfőn reggel már fent vagyok. Czim itt jön. Semmi baj. Ne érintkez mással, csak a kivel muszáj. Rövid ideig tart ugys. Levél megy mindenki számára. Figyelem a levélre. Lesz extra is benne. Holnap elvállik mi lesz az A.-val. P. rendben van. Ne aggódjál.

NÉMET kisasszony jó bizonyítványokkal alkalmazást keres. vidékre is elmegy. Czim: Nap-utca 11.

GYAKORLOTT varróleányok azonnal felvételt nek Zádor Lajos nőruha készítői műtermében.

KIADÓ lakás Varga-utca 36. sz. alatt a törvényszéki palota közvetlen közelében 4 parkettes szobából és mellékhelyiségekből álló, modern emeleti lakás, gázvilágítással, vízvezetékekkel esetleg fürdőszobával 1905 május hó 1-től kiadó.

KIADÓ uri lakás. Rákóczi-utca 12. szám A házban egy 6 szobás földszinti utcai lakás mellékhelyiségekkel, 8 lóra istállóval május kiadható. Szép udvart, kút, ivóvíz.

Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város főispánja.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határozat alapján tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén 1 (egy) kiadói állás fog választás útján betölteni, mely állás évi 2000 korona fizetés és 400 korona lakpénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok, akik erre az állásra pályázni kívánnak a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi november hó 25. napjának délelőtt 12 óráig annyival inkább nyújtják be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételére nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresendő állásokra is pályázat nyitottatik.

Debrecen, 1904 november 8.

Domahidy Elemér,
főispán.

SIMONFFI-UTCZA 1. szám alatt, a városi bérházban 3 szobából álló helyiség, mely gácon lakásnak, avagy irodai helyiségnek nagyon alkalmas 1904 május 1-re kiadó. — Értekezhetni az Ipartestületnél.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyú gyógyszerár-átal. Majna Frankfurt.

SZINÉSZNŐ édes anyja, teljes ellátásra, esetleg laktársnőnek fogadna egy kisasszonyt, kinek tisztességes foglalkozása van. Czim: József kir. herceg-utca 69.

47 HOLD fekete föld tanyával, a Homokkert melletti hat holdas hizlaló eladó. Czim a kiadóhivatalban.

KABÁN a főtéren egy ház, bármiféle üzlet-helyiségnek megfelelő örökös áron eladó. Czim a kiadóban.

Nincs többé szobafüst!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220.000 drb. használatban. — Meggátolja a füstszakadásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati, Eternit Aszbeszt-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgari jótekonny czelokra szant

XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1904 december 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyének ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zsllamts-strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődében, dohánytőzsdében, adó-, posta-, távirde-éva suti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek postamentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Az általam leggoudosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszeráramban.

Ára, egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisz-palota).

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.

